

GLAMPING TURIZAM U BOSNI I HERCEGOVINI: PRAVNI OKVIR I EKONOMSKI POTENCIJAL / GLAMPING TOURISM IN BOSNIA AND HERZEGOVINA: LEGAL FRAMEWORK AND ECONOMIC POTENTIAL

Denis Marjanović¹, Nera Akrap¹, Emira Kasumović¹

¹Internacionalni univerzitet Travnik u Travniku, Aleja Konzula – Meljanac bb, Travnik, BiH
e-mail: marjanovic.denis@yahoo.com, akrapnera5@gmail.com,
kasumovicemira22@gmail.com

Stručni članak

<https://www.doi.org/10.58952/zr20261501562>

UDK / UDC 338.48:502.131.1(497.6)

Sažetak

Savremeni turistički trendovi sve više uključuju inovativne i održive oblike smještaja koji kombinuju boravak u prirodi sa višim nivoom komfora. Jedan od takvih oblika je glamping turizam, koji posljednjih godina bilježi značajan rast na globalnom nivou. U Bosni i Hercegovini ovaj oblik turizma još uvijek nije dovoljno razvijen, iako posjeduje potencijal za unapređenje turističke ponude, posebno u ruralnim i prirodnim područjima. Cilj ovog rada je analizirati pravne i ekonomske prednosti razvoja glamping turizma u Bosni i Hercegovini u odnosu na tradicionalne modele izgradnje smještajnih kapaciteta. Posebna pažnja posvećena je pravnom okviru koji reguliše izgradnju i poslovanje turističkih objekata, uključujući administrativne procedure i prostorno-plansku regulativu. Također se razmatraju ekonomski aspekti ulaganja u glamping smještaj, poput nižih investicijskih troškova, fleksibilnosti izgradnje i brže realizacije projekata. U radu su predstavljeni i rezultati istraživanja koji ukazuju na spremnost domaćih turista za korištenje ovog oblika smještaja te potrebu za snažnijom promocijom glamping turizma u Bosni i Hercegovini.

Ključne riječi: glamping turizam, pravni okvir, turističke investicije, održivi turizam, Bosna i Hercegovina

JEL klasifikacija: L83, Q26, K20, O18

Abstract

Contemporary tourism trends increasingly include innovative and sustainable forms of accommodation that combine nature-based experiences with a higher level of comfort. One such form is glamping tourism, which has experienced significant global growth in recent years. In Bosnia and Herzegovina, however, this type of tourism is still insufficiently developed, although it has strong potential to improve the tourism offer, particularly in rural and nature-based destinations. The aim of this paper is to analyze the legal and economic advantages of developing glamping tourism in Bosnia and Herzegovina compared to traditional models of building accommodation facilities. Special attention is given to the legal framework regulating the construction and operation of tourism facilities, including administrative procedures and spatial planning regulations. The paper also examines the economic aspects of investing in glamping accommodation, such as lower investment costs, construction flexibility, and faster project implementation. The study also presents research findings indicating the willingness of domestic tourists to use this form of accommodation and the need for stronger promotion of glamping tourism in Bosnia and Herzegovina.

Keywords: glamping tourism, legal framework, tourism investments, sustainable tourism, Bosnia and Herzegovina

JEL classification: L83, Q26, K20, O18

UVOD

Turizam kao jedna od najdinamičnijih privrednih grana u savremenim ekonomijama prolazi kroz kontinuirane transformacije uslovljene promjenama u preferencijama potrošača, tehnološkim napretkom i rastućom svijesću o značaju očuvanja prirodnih resursa. Tradicionalni oblici turističke ponude, zasnovani na masovnom turizmu i standardiziranim smještajnim kapacitetima, sve češće ustupaju mjesto inovativnim i održivim modelima koji nude autentično iskustvo boravka u prirodi uz zadržavanje visokog nivoa komfora.

Na globalnom nivou, glamping turizam bilježi kontinuiran rast i sve veću zastupljenost u turističkoj ponudi razvijenih zemalja. Njegova popularnost proizlazi iz mogućnosti kombinovanja održivog razvoja, minimalnog utjecaja na okoliš i visokog stepena fleksibilnosti u izgradnji i upravljanju smještajnim kapacitetima. Za razliku od klasičnih turističkih objekata, glamping infrastruktura najčešće podrazumijeva montažne ili privremene strukture koje se lako uklapaju u prirodni ambijent, čime se smanjuju negativni efekti na prostor i omogućava racionalnije korištenje zemljišta.

Slika 1. Prikaz glamping kupole u Šipovu (BiH)

Izvor: <https://shorturl.at/xDQDt>

U Bosni i Hercegovini, uprkos izuzetnim prirodnim resursima i bogatom ruralnom prostoru, glamping turizam još uvijek nije dovoljno razvijen niti sistemski integrisan u turističku strategiju. Postojeći turistički model dominantno se oslanja na tradicionalne oblike smještaja, dok inovativni koncepti, poput glampinga, tek počinju dobivati na značaju. Ovakvo stanje ukazuje na postojanje neiskorištenog potencijala za diversifikaciju turističke ponude, posebno u kontekstu razvoja ruralnih područja, produženja turističke sezone i privlačenja novih tržišnih segmenata.

Poseban značaj u razvoju glamping turizma ima pravni okvir koji uređuje oblast građenja, prostornog planiranja i obavljanja turističke djelatnosti. Regulativa u ovoj oblasti direktno utiče na dinamiku ulaganja, nivo administrativnih prepreka i ukupnu atraktivnost investicionog okruženja. U tom smislu, glamping kao oblik smještaja često uživa određene regulatorne prednosti u odnosu na tradicionalnu gradnju, prvenstveno zbog svoje privremene i fleksibilne prirode, što može rezultirati jednostavnijim procedurama i nižim troškovima realizacije projekata. Pored pravnih aspekata, ekonomski potencijal glamping turizma ogleda se u relativno nižim početnim ulaganjima, bržem povratu investicije i mogućnosti uključivanja manjih investitora u turistički sektor. Ovakav model razvoja može imati višestruke pozitivne efekte na lokalnu ekonomiju, uključujući otvaranje novih radnih mjesta, razvoj pratećih djelatnosti i jačanje veze između turizma i poljoprivrede.

Time glamping turizam doprinosi ostvarivanju principa održivog razvoja kroz balansiranje ekonomskih, društvenih i ekoloških ciljeva.

Predmet ovog rada je analiza pravnog okvira i ekonomskog potencijala razvoja glamping turizma u Bosni i Hercegovini. Cilj rada je utvrditi u kojoj mjeri postojeći regulatorni sistem omogućava ili ograničava razvoj ovog oblika turizma, te identificirati ključne ekonomske prednosti koje glamping koncept nudi u odnosu na tradicionalne modele smještaja. U radu se polazi od pretpostavke da glamping turizam predstavlja značajnu razvojnu priliku za unapređenje turističke ponude Bosne i Hercegovine, uz istovremeno očuvanje prirodnih resursa i povećanje konkurentnosti turističkog sektora.

1. EKONOMSKE PREDNOSTI ULAGANJA U GLAMPING TURIZAM

1.1. BRZINA IZGRADNJE I TRŽIŠNI POTENCIJAL

Kada govorimo o ekonomskim prednostima glamping turizma one su usko povezane sa pravnim prednostima jer se ogleda u brzini izgradnje. Taj brzi vid gradnje pomaže investitorima da prije započnu svoju poslovnu aktivnost što nije mogućnost kod tradicionalnog vida gradnje. Potrebno je vrijeme za dobijanje dokumentacije o gradnji kao i određen vremenski period dok se objekti izgrade. Uz minimalnu pripremu terena može se obezbijediti infrastruktura za postavljanje glamping objekta. Firme koji rade izgradnju ovakvih objekata svoj posao mogu završiti za tri dana kada govorimo o jednom šatoru ili kupoli.

Ovakav vid turizma uveliko se primjenjuje u Hrvatskoj Srbiji kao i drugim zemljama Evropske unije. U Bosni i Hercegovini ovakav vid turizma je u početnoj fazi i postoji velika perspektiva za izgradnju ovakvih objekata.

1.2. FINANSIJSKI ASPEKT ULAGANJA

Ono što je prednost ovakvih objekata jeste želja gostiju za privatnošću. Zbog same cijene koštanja izgradnje jedni kupole ili šatora omogućava malim investitorima započinjanje bavljenja ovim vidom turizma ovdje možemo naglasiti i mogućnost razvoja ruralnih sredina sa ciljem pružanja luksuznog odmora uz određene tradicionalne vrijednosti i iskustva.

Jedan od začetnika povezivanja turizma i poloprivrede je firma Jaffa Komerc koja pored proizvodnje voća i povrća ima posjete plantaži, određen zabavni sadržaj i luksuzni smještaj sa bazenima za svoje posjetitelje. Na ovom primjeru se uz strateški razvoj ministarstva turizma i okoliša može doći do boljeg razvoja turizma u BiH, te kroz kontinuiran razvoj povećati profitabilnost firmi koje se bave poljoprivredom i ruralnih sredina.

Kada govorimo o cijeni ulaganja odnosno investiranja jedan ovakav šator ili kupola može se izgraditi po cijeni od 60.000 do 80.000 KM. Prosječna cijena noćenja ovakvim objektima kreće se u intervalu od 100 do 300 KM.

Cijena varira od lokacije do lokacije kao i pogleda iz tih kupola, dodatnih terasa i bazena te atraktivnosti same lokacije uveliko određuje i cijenu izdavanja takvih objekata.

Tabela 1. Pregled troškova izgradnje i potencijalnih prihoda

<i>STAVKA</i>	<i>Vrijednost</i>
<i>CIJENA IZGRADNJE</i>	60.000 – 80.000 KM
<i>PROSJEČNA CIJENA NOĆENJA</i>	100 – 300 KM
<i>FAKTORI KOJI UTIČU NA CIJENU</i>	lokacija, pogled, dodatne terase, bazeni, atraktivnost lokacije

Ako sagledamo da u Bosni i Hercegovini postoji dijelovi ruralnih sredina koji tradicionalno proizvode određene vrste proizvoda (jabuka šljiva vinova loza maslina itd.) onda bi se kroz ovaj vid turizma omogućio razvoj tih sredina kroz sinergiju poljoprivrede i turizma. Kroz spoj ova dva sektora može doći do izgradnje popratnih turističkih sadržaja, ali i do razvoja kušaona, restorana i kafića.

Ono što je bitno naglasiti kod Glumping turizma jeste ekološka izgradnja gdje ne dolazi do narušavanja prirode i upravo iz ovih razloga glamping turizam treba da bude sastavni dio prirode i da se objekti uklopi u prirodu kao jednu veliku cjelinu, a ne da mijenjaju prirodu.

2. PRAVNE PREDNOSTI U RAZVOJU GLAMPING TURIZMA

2.1. REGULATORNI OKVIR I GRAĐEVINSKO PRAVO

Pravna prednost razvoja glamping turizma prvenstveno se ogleda u regulatornom tretmanu ovih smještajnih jedinica u okviru važećih propisa o građenju i prostornom uređenju. Glamping objekti, zbog svoje konstrukcijske prirode i funkcionalne karakteristike privremenosti, u pravilu se ne kvalificiraju kao trajni građevinski objekti. Upravo ta pravna kvalifikacija ima odlučujući značaj u pogledu obaveze pribavljanja građevinske dozvole, koja predstavlja jedan od najzahtjevnijih instituta građevinskog prava.

Za razliku od klasičnih turističkih objekata, čija izgradnja nužno podrazumijeva vođenje cjelokupnog upravnog postupka radi izdavanja građevinske dozvole, razvoj glamping smještaja u praksi se realizira izvan tog formalnog okvira. Građevinska dozvola kao upravni akt zahtijeva dokazivanje usklađenosti projekta s prostorno-planskom dokumentacijom, pribavljanje brojnih saglasnosti nadležnih tijela, izradu tehnički i pravno kompleksne projektne dokumentacije te podmirenje značajnih finansijskih obaveza prema jedinicama lokalne samouprave. Sam postupak često je dugotrajan i opterećen visokim stepenom pravne neizvjesnosti, posebno u sredinama u kojima prostorni planovi nisu ažurirani ili su restriktivno postavljeni.

Glamping koncept, s druge strane, omogućava investitorima da izbjegnu puni režim građevinskog prava, jer se smještajne jedinice postavljaju bez trajnog vezivanja za zemljište i bez narušavanja njegove osnovne namjene. Time se značajno smanjuje potreba za formalnim administrativnim postupcima, a pravni odnos se u pravilu svodi na pitanja vlasništva ili prava korištenja zemljišta te poštivanje osnovnih sigurnosnih i ekoloških standarda. Ovakav pristup znatno pojednostavljuje pravni okvir ulaganja i smanjuje regulatorne barijere za ulazak na tržište.

2.2. PREDNOSTI ZA INVESTITORE I PRAVNA SIGURNOST

Iz perspektive investitora, ključna pravna korist ogleda se u izbjegavanju dugotrajnih procedura i visokih troškova koji prate klasičnu gradnju. Ne zahtijeva se izrada glavnih projekata u punom obimu, ne aktiviraju se obaveze plaćanja komunalnih i građevinskih naknada u istom opsegu, a rizik odbijanja projekta zbog neusaglašenosti s prostornim planovima značajno je umanjen. Time se pravna sigurnost ulaganja povećava, a period od ideje do početka obavljanja djelatnosti bitno se skraćuje. U praktičnom smislu, to znači da investitori mogu relativno brzo reagirati na potrebe tržišta i razvijati turističku ponudu bez dugog čekanja na administrativne odluke koje su često neizvjesne i vremenski zahtjevne.

2.3. FLEKSIBILNOST I ODRŽIVI RAZVOJ PROSTORA

Dodatna pravna prednost glamping turizma leži u fleksibilnosti ovog modela u odnosu na promjene zakonodavnog i planskog okvira. Budući da ne predstavlja trajnu intervenciju u prostoru, glamping omogućava lakše prilagođavanje eventualnim izmjenama propisa, kao i jednostavno uklanjanje ili premještanje objekata bez složenih pravnih posljedica.

U tom smislu, investitor nije trajno vezan za jednu lokaciju niti izložen riziku velikih gubitaka u slučaju promjene prostorno-planske politike ili uvođenja novih regulatornih ograničenja. Takva pravna fleksibilnost predstavlja važan element sigurnosti poslovanja, naročito u pravnim sistemima u kojima su promjene prostornog planiranja relativno česte.

Važno je naglasiti da ovakav model turističkog razvoja istovremeno omogućava bolje usklađivanje ekonomskih interesa sa principima zaštite prostora i prirodnih resursa. Budući da glamping infrastruktura podrazumijeva minimalne građevinske intervencije i često koristi montažne ili privremene strukture, njen utjecaj na prostor znatno je manji u odnosu na klasične turističke komplekse. Time se olakšava ostvarivanje ciljeva prostornog planiranja koji podrazumijevaju racionalno korištenje zemljišta i očuvanje prirodnog okruženja. Sa pravnog stanovišta, takav pristup doprinosi boljem balansiranju između razvojnih potreba turističkog sektora i javnog interesa zaštite prostora.

U kontekstu savremenih trendova u turističkom pravu, glamping turizam se sve češće posmatra kao model koji omogućava diversifikaciju turističke ponude bez potrebe za intenzivnom urbanizacijom prostora. Pravna fleksibilnost koja prati ovaj koncept može biti posebno značajna za ruralna i prirodno atraktivna područja, gdje klasična turistička infrastruktura često nije moguća ili nije poželjna zbog ograničenja koja proizlaze iz prostorno-planskih ili ekoloških propisa. Upravo zbog toga glamping predstavlja model razvoja koji omogućava korištenje turističkog potencijala određenog prostora uz relativno nizak nivo pravnih i administrativnih prepreka. Takav pristup doprinosi stvaranju fleksibilnijeg i efikasnijeg pravnog okruženja u kojem je moguće razvijati turističke projekte uz manje regulatornih ograničenja, a istovremeno očuvati temeljne principe zaštite prostora i javnog interesa.

3. ISTRAŽIVAČKI DIO RADA

3.1. CILJ ISTRAŽIVANJA

Cilj ovog istraživanja je ispitati nivo informisanosti, stavove i spremnost ispitanika za korištenje glamping smještaja, kao i identificirati ključne faktore koji utiču na donošenje odluke o izboru ovog oblika turizma. Poseban fokus stavljen je na analizu percepcije prednosti i nedostataka glamping turizma, kao i na procjenu tržišnog potencijala za njegov razvoj u Bosni i Hercegovini.

Istraživanje ima za cilj pružiti empirijsku osnovu za razumijevanje potražnje za ovim inovativnim oblikom smještaja, te doprinijeti formulisanju preporuka za unapređenje turističke ponude.

3.2. UZORAK I METODOLOGIJA

Uzorak istraživanja čine ispitanici različitih socio-demografskih karakteristika, uključujući spol, starosnu dob, nivo obrazovanja, radni status, mjesto stanovanja i visinu mjesečnih prihoda. Na ovaj način omogućeno je obuhvatanje heterogene strukture populacije, što doprinosi relevantnosti i reprezentativnosti prikupljenih podataka. Istraživanje je obuhvatilo ukupno 19 pitanja podijeljenih u nekoliko tematskih cjelina: opšti (demografski) podaci, turističke navike, informisanost o glamping turizmu, stavovi o glampingu te spremnost za njegovo korištenje.

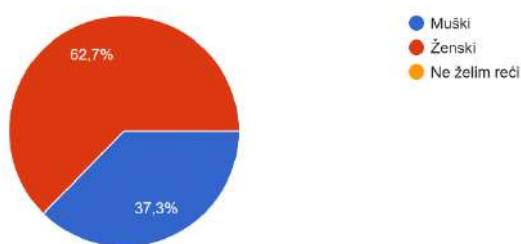
Metodološki pristup istraživanju zasniva se na primjeni kvantitativne metode prikupljanja podataka putem anketnog upitnika. Anketa je bila anonimna i dobrovoljna, a ispitanicima je omogućeno jednostavno i jasno odgovaranje putem unaprijed definisanih ponuđenih odgovora. Prikupljeni podaci obrađeni su metodama deskriptivne statistike, pri čemu su rezultati prikazani u obliku grafičkih prikaza (grafikona) radi lakšeg uočavanja strukture odgovora i interpretacije rezultata.

3.3. REZULTATI ISTRAŽIVANJA

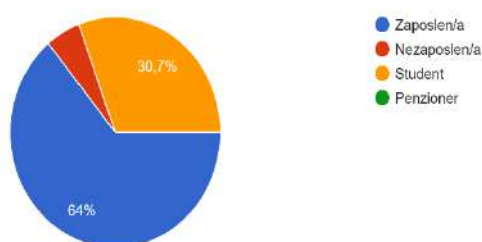
Rezultati provedenog istraživanja ukazuju na relativno raznoliku socio-demografsku strukturu ispitanika, što omogućava relevantan uvid u stavove različitih kategorija stanovništva.

Analiza informisanosti pokazuje da značajan dio ispitanika nije dovoljno upoznat sa konceptom glamping turizma, što ukazuje na potrebu za intenzivnijom promocijom i edukacijom tržišta. Ipak, uprkos ograničenom nivou prethodnog znanja, rezultati ukazuju na pozitivan stav prema ovoj vrsti smještaja, posebno kada je riječ o kombinaciji boravka u prirodi i višeg nivoa komfora.

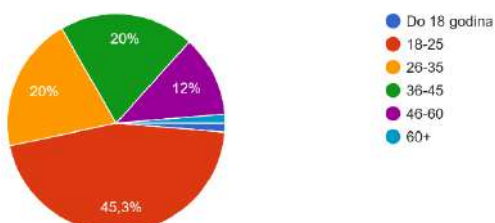
Potvrđeno je postojanje značajnog tržišnog potencijala za razvoj glamping turizma u Bosni i Hercegovini, uz naglašenu potrebu za unapređenjem promocije, informisanosti i prilagođavanja ponude zahtjevima savremenih turista.

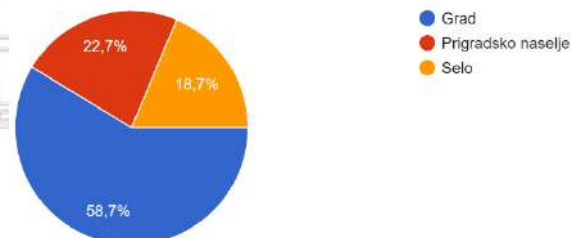
Grafikon 1: Prikaz spolne strukture ispitanika
 Izvor: Izradili autori

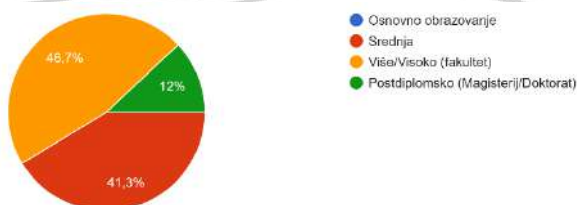
Grafikon 4: Prikaz radnog statusa ispitanika
 Izvor: Izradili autori

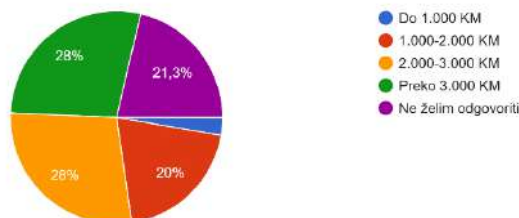
Grafikon 2: Prikaz starosne strukture ispitanika
 Izvor: Izradili autori

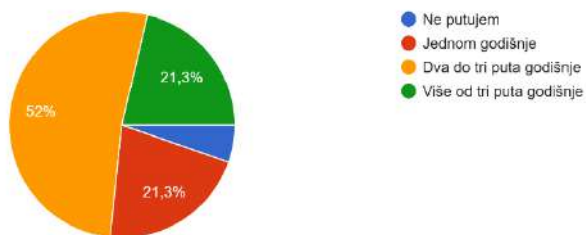
Grafikon 5: Prikaz mjesta stanovanja ispitanika
 Izvor: Izradili autori

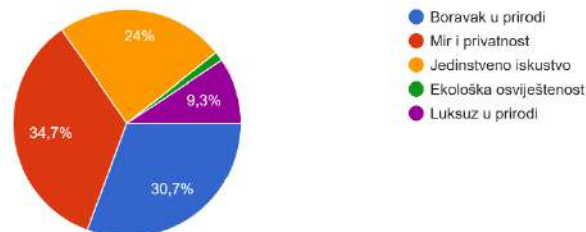
Grafikon 3: Prikaz obrazovne strukture ispitanika
 Izvor: Izradili autori

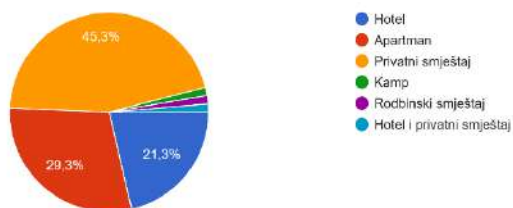
Grafikon 6: Prikaz mjesečnih prihoda ispitanika
 Izvor: Izradili autori

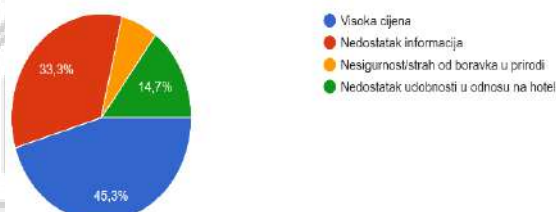
Grafikon 7: Prikaz učestalosti putovanja ispitanika
 Izvor: Izradili autori

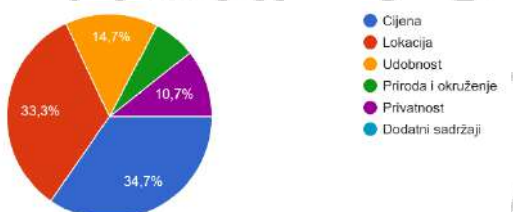
Grafikon 11: Prikaz motiva za izbor glamping turizma
 Izvor: Izradili autori

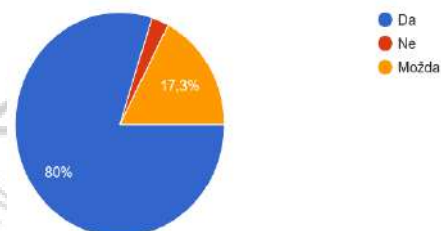
Grafikon 8: Prikaz najčešće korištenog tipa smještaja
 Izvor: Izradili autori

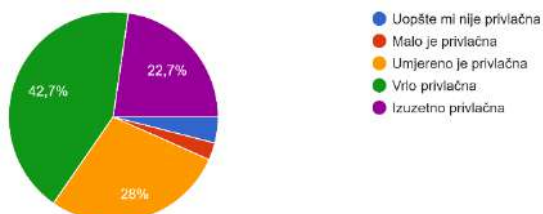
Grafikon 12: Prikaz prepreka za izbor glamping turizma
 Izvor: Izradili autori

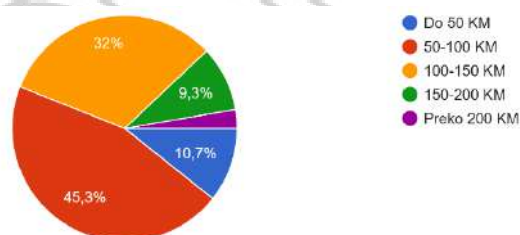
Grafikon 9: Prikaz ključnih faktora pri izboru smještaja
 Izvor: Izradili autori

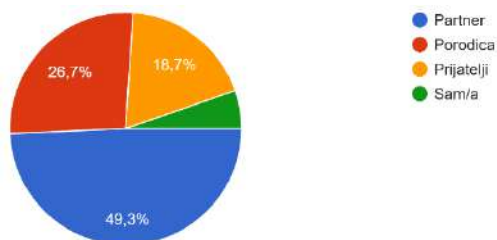
Grafikon 13: Prikaz spremnosti za korištenje glampinga
 Izvor: Izradili autori

Grafikon 10: Prikaz percepcije privlačnosti
 Izvor: Izradili autori

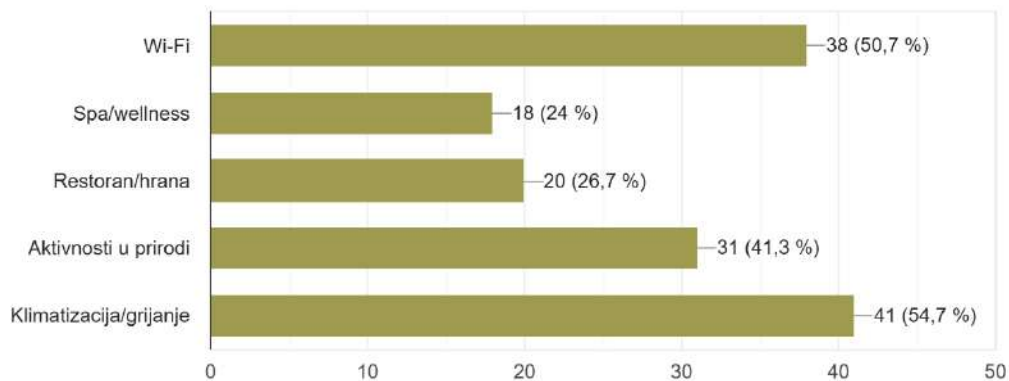

Grafikon 14: Prikaz spremnosti plaćanja
 Izvor: Izradili autori

Grafikon 15. Prikaz preferencija društva za boravak u glampingu

Izvor: Izradili autori

Grafikon 16: Prikaz očekivanih dodatnih sadržaja u glampingu

Izvor: Izradili autori

Slika 2. Unutrašnjost glamping kupole

Izvor: <https://kupole.ba/>

ZAKLJUČAK

Glamping turizam predstavlja savremeni oblik turističke ponude koji odgovara sve izraženijim zahtjevima tržišta za autentičnim, održivim i komfortnim boravkom u prirodnom okruženju. Analizom pravnog okvira i ekonomskih aspekata njegovog razvoja u Bosni i Hercegovini može se zaključiti da ovaj koncept posjeduje značajan potencijal za unapređenje turističkog sektora, ali i šireg ekonomskog razvoja, posebno u ruralnim područjima.

Sa pravnog aspekta, ključna prednost glamping turizma ogleda se u njegovoj regulatornoj fleksibilnosti u odnosu na tradicionalne modele izgradnje turističkih objekata. Privremeni karakter i specifične konstrukcijske osobine glamping objekata omogućavaju pojednostavljenje administrativnih procedura, smanjenje regulatornih barijera i izbjegavanje složenih i dugotrajnih postupaka pribavljanja građevinskih dozvola. Time se investitorima pruža povoljnije i sigurnije pravno okruženje za realizaciju projekata, uz manji rizik od pravne neizvjesnosti i administrativnih prepreka.

Ekonomске prednosti glamping turizma dodatno potvrđuju njegovu atraktivnost kao investicionog modela. Niži početni troškovi ulaganja, brža realizacija projekata i mogućnost relativno brzog povrata investicije čine ga dostupnim širem krugu investitora, uključujući i male i srednje poduzetnike. Osim toga, razvoj glamping turizma ima multiplikativne efekte na lokalnu ekonomiju kroz podsticanje razvoja pratećih djelatnosti, jačanje povezanosti turizma i poljoprivrede te unapređenje turističke infrastrukture u manje razvijenim područjima.

Rezultati empirijskog istraživanja dodatno potvrđuju postojanje tržišnog interesa za ovaj oblik turizma. Iako je nivo informisanosti ispitanika o glampingu još uvijek ograničen, evidentna je pozitivna percepcija i izražena spremnost za korištenje ovakvog smještaja. Posebno se ističu faktori poput privatnosti, boravka u prirodi i jedinstvenog turističkog iskustva kao ključni motivi za izbor glampinga, dok se kao glavne prepreke identifikuju viša cijena i nedovoljna promocija. Ovi nalazi ukazuju na potrebu za sistemskim pristupom razvoju i promociji glamping turizma kako bi se u potpunosti iskoristio njegov tržišni potencijal.

Na osnovu provedenih analiza može se zaključiti da Bosna i Hercegovina raspolaže svim ključnim preduvjetima za razvoj glamping turizma, uključujući prirodne resurse, rastući interes tržišta i povoljan pravni okvir.

Međutim, za njegovu potpunu afirmaciju neophodno je unaprijediti normativnu regulativu, osigurati institucionalnu podršku, te intenzivirati promotivne aktivnosti usmjerene ka domaćem i inostranom tržištu. Samo kroz koordiniran pristup svih relevantnih aktera moguće je iskoristiti potencijal ovog oblika turizma i pozicionirati Bosnu i Hercegovinu kao konkurentnu destinaciju u segmentu održivog i inovativnog turizma.

LITERATURA

Knjige i naučni radovi:

1. Veleučilište „Lavoslav Ružička“ u Vukovaru. (2026). Zbornik sažetaka: XI. međunarodna znanstveno-stručna studentska konferencija SKEI 2026 – Oblikovanje održive budućnosti: znanje, inovacije i odgovornost. Vukovar, Hrvatska.

Zakoni i službeni izvori:

1. Zakon o uređenju prostora i građenju Republike Srpske. (2013). Službeni glasnik Republike Srpske, br. 40/13, 2/15, 106/15, 3/16, 104/18, 84/19.
2. Zakon o prostornom uređenju i građenju Federacije Bosne i Hercegovine. (2003.). Službene novine Federacije BiH.
3. Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti Republike Srpske. (2009.). Službeni glasnik Republike Srpske.
4. Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti Federacije Bosne i Hercegovine. (2011.). Službene novine Federacije BiH.
5. Službeni glasnik Republike Srpske. (2026.). Zvanična objava zakona.
6. Službene novine Federacije BiH. (2026.). Zvanična objava zakona.

Internetski izvori:

1. Paragraf.ba. (2015.). Zakon o uređenju prostora i građenju Republike Srpske. Preuzeto 19.04.2026 sa <https://www.paragraf.ba>
2. Booking.com. (2026). Preuzeto 19.04.2026, sa <https://www.booking.com/>
3. Jaffa Komerc. (2026). Preuzeto 19.04.2026, sa <https://jaffakomerc.com/>